

άσταλαχτος ἐπίθ. Λεξ. Βλαστ. 289 Δημητρ. ἀστάλαχτος Στεφελλ. (Τοπόλ.) ἀστάλαος Κάρπ. Ρόδ. ('Απολακ. Μεσαναγρ.)

'Εκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *σταλαχτὸς <σταλάζω.

1) 'Ο μὴ παύων νὰ βρέχῃ, ὁ βρέχων ἀδιακόπως Κάρπ. Ρόδ. ('Απολακ. Μεσαναγρ.): 'Αστάλαη μέρα 'Απολακ. Μεσαναγρ. || 'Άσμ.

'Ηιον ἡ νύχτα ἀστάλαη κ' ἡ μέρα χρονισμένη

β) 'Επι αἰγός, ἡ διαρκῶς φέρουσα γάλα Λεξ. Βλαστ.

2) 'Εκεῖνος ἐπὶ τοῦ ὄποιου δὲν ἔπεσε σταγών, ἀκηλίσθιος Στεφελλ. (Τοπόλ.): 'Αστάλαγα ροῦχα. 3) Ο μὴ σταλάζων, ἀστακτος Λεξ. Δημητρ.

άσταλίκωτος ἐπίθ. Χίος — Λεξ. Βλαστ. Δημητρ. ἀσταλίκωτος Πόντ. (Σάντ.)

'Εκ τοῦ ρ. σταλίκων.

1) 'Ο μὴ περιορισθείς μὲ σταλίκια, ἥτοι μὲ ὄρόσημα, ἐπὶ ἀγροῦ Χίος — Λεξ. Βλαστ.: 'Ασταλίκωτο χωράφι Χίος.

β) 'Ο ἄνευ στάλικος, ἥτοι ὀρθίου στηρίγματος, ἀστήρικτος, ἀστερέωτος Λεξ. Δημητρ. 2) 'Ο μὴ τεντωθείς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μὲ καρφία ἡ ἔντα πρὸς κατεργασίαν, ἐπὶ δέρματος Πόντ. (Σάντ.)

άσταλιστος ἐπίθ. σύνηθ. ἀστάλιστον βόρ. ιδιώμ.

'Εκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *σταλιστὸς <σταλίζω.

'Ο μὴ σταλισθείς, ὁ μὴ ἀναπαυθείς κατὰ τὴν μεσημβριαν ὑπὸ σκιάν, ἐπὶ ποιμνίων: Τὰ γίδα - τὰ πρόβατα ἔμειναν ἀστάλιστα.

άσταλος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀσταλον Στεφελλ. (Αίτωλ.)

'Εκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐσ. σταλός.

'Ο μὴ σταλισθείς ὁ μὴ σκιερὸν καταφύγιον διὰ μεσημβρινὴν ἀνάπαυσιν, ἐπὶ βισκημάτων: Διντράξ' δὲν εἶνι π' θινὰ κὶ τὰ πρόματα θὰ μείν' νι ἀσταλα. Σήμαρα ἡ γιλαδούλα μ' γύρ' ζει οὐλον τοὺς μοσμέρ' ἀσταλ' μέσ' 'σ τὰ χουράφια.

άσταλτος ἐπίθ. πολλαχ.

'Εκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. σταλτός.

'Ο μὴ σταλείς που: 'Ασταλτο γράμμα - δέμα.

άσταλωτος ἐπίθ. Ζάκ. Ηπ. Παξ. — ΑΒαλαωρ. 'Εργα 3,404 ΑΚαρκαβίτσ. Ζητιάν. 29 καὶ 193 ΚΠαλαμ. Βωμ. 96 — Λεξ. Βλαστ. Δημητρ. ἀστάλωντος Ηπ. (Ζαγόρ.) Θράκ. (ΑΙν.)

'Εκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *σταλωτὸς <σταλάζων.

1) 'Ο μὴ σταλωθείς, ἥτοι ὁ μὴ σκληρυνθείς, τρυφερὸς ἔνθ' ἀν.: 'Αστάλωτο βλαστάρι Παξ. 'Αστάλωτο λούλουδο ΑΒαλαωρ. ἔνθ' ἀν. 'Αμύγδαλα ἀστάλωτα Παξ. Καλαμπόκια ἀστάλωτα Λεξ. Δημητρ. Τὸ μυαλό του είναι ἀστάλωτο (ἀδιάπλαστον) Παξ. 2) 'Ο μὴ ἀναπτυχθείς εἰσετι Ζάκ. Παξ. — ΑΚαρκαβίτσ. ἔνθ' ἀν. ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἀν.: 'Αστάλωτο παιδί (νεαρὸν) Παξ. 'Αστάλωτο βρέφος ΑΚαρκαβίτσ. ἔνθ' ἀν. 29 'Αστάλωτα πουλλιά αὐτόθ. 193 Βόδι ἀστάλωτο (τὸ μὴ ἀσκηθὲν ἀκόμη εἰς τὸν ζυγὸν) Ζάκ. || Ποίημ.

K' ἔμεις ἀγώρια ἀγίνωτα κὶ ἀστάλωτες παιδοῦλλες ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἀν. Πρ. ἀπηχτός.

άσταματησιά ἡ, Λεξ. Βλαστ. Δημητρ.

'Εκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐσ. *σταμάτησι.

Τὸ νὰ μὴ δύναται τις νὰ σταθῇ ἔνθ' ἀν.: 'Ασταματησιά ἔχει τὸ στόμα του καὶ ὅλο λέει Λεξ. Δημητρ.

άσταμάτητα ἐπίρρ. πολλαχ.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. ἀσταμάτητος.

'Αδιακόπως, ἀκατάπαυστα: Βρέχει ἀσταμάτητα. 'Εκλαγεις ἀσταμάτητα. Λέει τὸ στόμα του ἀσταμάτητα. Συνών. ἀσταμάτητα.

άσταμάτητος ἐπίθ. σύνηθ. ἀσταμάτητος Ηπ. (Ζαγόρ.) ἀσταμάτητος πολλαχ. βόρ. ιδιώμ. ἀσταμάτητος Πελοπν. (Μάν.) — ΚΚρυστάλλ. 'Εργα 2,103 ἀσταμάτητος Ηπ. Στεφελλ. (Αίτωλ.) ἀσταμάτητος Μποέμ Ντόπ. ζωγραφ. 8.

'Εκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *σταματητὸς <σταματῶ.

1) 'Ο μὴ παύων νὰ κινήται, ἀεικίνητος πολλαχ.: Ἀσταμάτητος ἀνθρωπος. Ἀσταμάτητος πολλαχ. Ἀσύστατος καὶ ἀσταμάτητος Ζαγόρ. 2) 'Ακατάπαυστος, ἀδιάκοπος σύνηθ.: Ἀσταμάτητη βροχή. Κουβεντολός ἀσταμάτητο. Συνών. ἀσταμάτητος. 3) 'Ο μήπω σταθείς Λεξ. Δημητρ.: Ἀσταμάτητος ἡταν τὸ τραῖνο σὰν κατέβηκε 4) 'Εκεῖνος τὸν ὄποιον δὲν δύναται τις νὰ σταματήσῃ σύνηθ.: 'Ασταμάτητο ρέμα. 'Ασταμάτητη πλημμυρός σύνηθ. Τοὺ αἷμα πάει ποντάμ', εἴναι ἀσταμάτητον Αίτωλ.

άστανευτος ἐπίθ. Ηπ.

'Εκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *στανευτὸς <στανεύω.

'Ο μὴ ἔχων μόνιμον κατοικίαν, ὁ ζῶν βίον νομαδικόν.

άστανγαρα ἐπίρρ. Πελοπν. (Λακων.)

'Εκ τοῦ ἐπιθ. ἀστανγαρος.

'Ακαταπαύστως, ἀδιακόπως: 'Αστανγαρα μιλάει. Συνών. ἀσταμάτητα.

άστανγάριστος ἐπίθ. σύνηθ. ἀστανγάριστος βόρ. ιδιώμ.

'Εκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *στανγάριστος <στανγάρω.

'Ο μὴ τεθείς εἰς ὕδωρ ἡ ὁ μὴ πληρωθείς ὕδατος, ἵνα διὰ τῆς διογκώσεως συσφιχθοῦν αἱ ωγμαὶ του, ἐπὶ λέμβων, ξυλίνων δοχείων κττ.: 'Αστανγάριστη βάρκα. 'Αστανγάριστο βαρέλλι. Συνών. ἀρρούν πωτος 1.

άστανγαρος ἐπίθ. Πελοπν. (Λακων.)

'Εκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. στανγάρω.

'Ο μὴ σταματῶν, ὁ ἀκαταπαύστως ρέων: Τὸ αἷμα τρέχει ἀστανγαρο. Συνών. ἀσταμάτητος 2.

***άστανγαστος** ἐπίθ. ἀστανγαρος Στεφελλ. (Αίτωλ.)

'Εκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *στανγαστὸς <στανγάρω.

1) 'Ο μὴ ἔχων στάνην, ἐπὶ ποιμένος. 2) 'Ο μὴ ἐρχόμενος εἰς τὴν στάνην του, ἐπὶ ζώου.: 'Αστανγαρο πρόβατον.

άσταρι τό, ἀστάριν Κύπρ. Πόντ. (Κερασ.) ἀστάρι κοιν. ἀστάρ' βόρ. ιδιώμ. καὶ Πόντ. (Ίνεπ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.)

'Εκ τοῦ Περσοτουρκ. astar, ὁ πιθανῶς ἐκ τοῦ μεταγν. οὐσ. ιστάριον. Ή λ. καὶ παρά Σορ.

1) Τὸ ύπόρρομμα ἐνδύματος κοιν. καὶ Πόντ. (Ίνεπ. Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): Βάζω - ράβω ἀστάρι κοιν. || Φρ. Μήτις ἀστάριν τοῦ σάκκου μου (ἐνν. δὲν τὸ θέλω, ἐπὶ ἐσχάτης περιφρονήσεως) Κύπρ. 'Ἐν σηκών-νω ἀστάροι (δὲν θέλω πολλὰ διὰ νὰ ἐρεθισθῶ) αὐτόθ. || Παροιμ.: Τοῦ δᾶκαν πρόσωπο, γυρεύ' καὶ ἀστάρ' (ἐπὶ τοῦ μὴ ἀρκουμένου εἰς τὸ παραχωρούμενον αὐτῷ, ἀλλ' ἐγείροντος νέας ἀξιώσεις) Θράκ. (Σαρεκκλ.) || Γνωμ. Τ' ἀστάρ' κάν' τοὺς φόριμα διπλὸ Ηπ. (Ζαγόρ.) Συνών. ἀσταρ-

λίκιν, ντύμα, σώντυμα, σωπάννι, φόδρα. 2) Σινδών διὰ τῆς δοπίας καλύπτονται οἱ Ἐβραῖοι καὶ οἱ Μωαμεθανοὶ νεκροὶ Μακεδ. (Καστορ.) 3) Πληθ., ἐπιμήκη έύλα συγκρατοῦντα ἔσωθεν τὰ τοιχώματα τῆς βάρκας Σύμ.: *T*’ ἀστάρια τῆς βάρκας. 4) Ἡ πρώτη βαφὴ έύλων, σανίδων κττ. πρὸ τεθῆ ἐπ’ αὐτῶν τὸ δριστικὸν ἐλαιόχρωμα Ἀθῆν. Σάμ. κ.ά. —Λεξ. Δημητρ. 5) Ἡ ἀμυνονία τοῦ ἔσωτερικοῦ τῶν τοίχων οἰκίας Ρόδ. Χίος (Νένητ.)

ἀσταρτος ΝΠολίτ. Παροιμ. 4,467.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀστάρι. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Ὑπενδύω ἔνδυμά τι μὲ ἀστάρι. Συνών. ἀσταρτώνω 1, φοδράρω.

ἀσταρτίνιν τό, Λυκ. (Λιβύσσο.) ἀσταρτίνιν Κύπρ. ἀσταρτίνι "Ηπ. Μεγίστ. Νάξ. ἀσταρτίζ" "Ηπ. (Ζαγόρ. κ.ά.) ἀσταρτούνχ" Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *astarlık*.

***Ἀστάρι** 1, διδ., ἔνθ' ἀν.: *Aὐτὸ τὸν παννὶ κάρ' γι'* ἀσταρτίζ Ζαγόρ.

***ἀσταρτόποντλο** τό. ἀσταρτόπον Πόντ. (Σάντ.)

Υποκρ. τοῦ οὐσ. ἀστάρι.

Μικρὸν ἀστάρι 1, διδ.

ἀστάρωμα τό, "Ηπ. Πελοπν. (Άρκαδ.) —Λεξ. Αἰν. Βυζ. Δημητρ. ἀστάρωμαν Κύπρ. ἀστάρωμα "Ηπ. (Ζαγόρ.) Θράκ. (Άργιανούπ.)

Ἐκ τοῦ φ. ἀσταρώνω.

1) Ἡ ἐργασία τῆς προσδραφῆς τοῦ ὑπορράματος εἰς ἔνδυμα ἔνθ' ἀν.: *Tὸ παλτὸν θέλει ἀστάρωμα* Ἀρκαδ. 2) Τὸ ὑπόρραμμα "Ηπ.: *Tὸ πανωφόρι στοίχισε πλεύτερο τ'* ἀστάρωμά τον παρὰ ἡ ἀγορά του.

ἀσταρτώνω σύνηθ. ἀσταρτώνου βόρ. ίδιωμ. ἀσταρτώνων-νω Κύπρ. *σταρτώνω Κρήτ. (Βιάνν.) *σταρτώνων Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀστάρι.

1) Προσδράτω ἀστάρι εἰς τι ἔνδυμα σύνηθ.: *Ἀσταρτώνω τὸ πανωφόρι - τὸ σακκάκι σύνηθ.* Σταρτώνου τὸν παλτὸν "Ηπ. (Ζαγόρ.) Συνών. ἀσταρτίζω, φοδράρω. 2) *Ἀπλώνω τὸ πρῶτον στρῶμα ἐλαιοχρώματος τὸ ἄλλως λεγόμενον ἀστάρι Ἀθῆν. κ.ά. —Λεξ. Δημητρ.

ἀστάρωτος ἐπίθ. σύνηθ. ἀστάρουτος Εῦβ. (Κονίστρ.) ἀστάρουτος βόρ. ίδιωμ.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. *ἀσταρτώτος <ἀσταρτώνω τοῦ ἀρκτικοῦ α προσλαβόντος σημασίαν στερητικὴν διὰ τῆς προπαροξυτονίας.

*Ο μὴ ἔχων ἀστάρι σύνηθ.: *Ἀστάρωτο παλτό - σακκάκι - φόρεμα* κττ.

ἀστασία ἡ, λόγ. σύνηθ.

Τὸ μεταγν. οὐσ. ἀστασία.

*Ἐλλειψις εὐθύτητος χαρακτῆρος.

ἀστατος ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Οἰν. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἀστατος βόρ. ίδιωμ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀστατος.

1) Ἀσταθής, εὐμετάβλητος κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): *Ἀστατη τύχη. Ἀστατος καιρός. Ἀστατος ἄνθρωπος. Ἀστατος χαραχτῆρας. Ἀστατη καιροὶ κοιν. || Ἀσμ.*

Οὖλα τοῦ κόσμου ἀστατα κι οὖλα χωρὶς θεμέλια, ὥρες μοῦ φέρονταν δάκρυα κι ὥρες μοῦ φέρονταν γέλια Ζάκ. 2) *Ο μὴ παύων νὰ κινήται, ἀεικίνητος "Ηπ. Στερελλ. (Αἴτωλ.): *Ἐγὼ εἰμί* ἀπὸ τὸ πρῶτον ὃς τὸ βράδυ ἀστατος κι ἀκούμπητος "Ηπ. Ἀστατος ἄνθρωπον, πάντες σμαδῶ κι σμακεῖ

Αἴτωλ. 3) Ζωηρός, ἀτακτος *Ηπ. (Ζαγόρ.) Πόντ. (Οἰν.) Στερελλ. (Αἴτωλ.): *Ἀστατον μωρὸν Οἰν. Πιδὶ ἀστατον Ζαγόρ. Ἀστατον πιδὶ κατὰ διαόλ* Αἴτωλ.

ἀσταύρωτα ἐπίρρο. Νάξ. (Απύρανθ.) Πελοπν. (Μάν.) Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀσταύρωτος.

1) Χωρὶς τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ (ή σημ. ἐκ τοῦ ἐθίμου νὰ σχηματίζεται μὲ τὴν μάχαιραν τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ ζώου πρὸ τῆς σφαγῆς) Νάξ. (Απύρανθ.): *Σώπα, κακοορρίζικο, γιὰ θὰ σὲ πάσω καὶ θὰ σοῦ κόψῃ* ἀσταύρωτα τὴν γεφαλή σου! Τέθοιω *υναικῶ* θέν ἀσταύρωτα οἱ κεφαλές των κόψιμο. 2) Χωρὶς οἰκτον, ἀλύπητα Πελοπν. (Μάν.): *Τὴν ἐχτύπαγε ἀσταύρωτα*.

ἀσταύρωτος ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἀσταύρωντος βόρ. ίδιωμ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. σταυρωτός.

1) Ἐκεῖνος ἐπὶ τοῦ δοπίου δὲν ἔγινε ὑπὸ τοῦ ιερέως ἡ ἄλλου τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ πρὸς ἀγιασμὸν ἡ θεαπείαν κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): *Ἄφησε ἀσταύρωτο τὸ ματάκι τοῦ παιδιοῦ Λεξ. Δημητρ. Τὸ παιδὶ ἔμεινε ἀσταύρωτο Σύμ. Γούλτις ἔσταύρωσεν ὁ ποπτᾶς κ' ἐμὲν ἐφῆκεν ἀσταύρωτον Χαλδ.* Ἀσταύρωτο ψωμὶ δὲν ἔτρωγε ποτέ του Λεξ. Δημητρ. 2) Ο μὴ σχηματίζων τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, οὐ μὴ σταυροειδής σύνηθ.: *Ἀσταύρωτη ἀντέρνα. Ἀσταύρωτα χέρια. Ἀσταύρωτη κουβέρτα (χωρὶς σταυρωτὰς γραμμάς).* 2) Ο μὴ πιστεύων εἰς τὸν σταυρόν, ἀπιστος, κακὸς Πελοπν. (Άρκαδ. Βασσαρ. Λακων. Μάν.): *Ἀσταύρωτος ἀνθρωπος Λακων. Βρὲ τὸν ἀσταύρωτο!* Άρκαδ. Συνών. ἀθεος 1, ἀντίθεος 1, ἀντίπιστος, ἀπιστος 3. 3) Ἐκεῖνος ποῦ δὲν ἡρχισεν ἀκόμη ἔργον τι (ή σημ. ἐκ τῆς συνηθείας νὰ κάμη τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ὁ ἀρχίζων ἔργασίαν τινὰ) Σύμ. 4) Ἐπὶ καρποῦ, οὐ μὴ σχηματισθεὶς εἰσέτι Σύμ. 5) Ἐκεῖνος τὸν δοπῖον δὲν δύναται τις νὰ νικήσῃ εἰς συζήτησιν, νὰ ἀποστομώσῃ "Ηπ. Μακεδ. (Καταφύγ.) 6) Ἀκατάπαυστος, ἀτελείωτος Πελοπν. (Λακων.): *Κακὸ ἀσταύρωτο.* Συνών. ἀτέλειωτος. 7) Αδάμαστος, ἀτίθασος Πελοπν. (Σουδεν.): *Ἀσταύρωτο κορίται.* 8) Πολύπειρος Πελοπν. (Κορινθ.) Στερελλ. (Λαμ.) Συνών. πολύξερος. 9) Λαίμαργος Πελοπν. (Μάν.) 10) Ο μὴ φορτικῶς ἐνοχλήθηεις, οὐ μὴ βασανισθεὶς ὑπὸ τινος σύνηθ.: *Ἄντος δὲν ἀφίνει κάνενα ἀσταύρωτο σύνηθ. Μέρα νύχτα δὲν τὴν ἀφίνει ἀσταύρωτη Λεξ. Δημητρ.*

ἀσταφίδιαστος ἐπίθ. σύνηθ. ἀσταφίδιαστος βόρ. ίδιωμ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *σταφιδιαστός <σταφιδιάζω.

1) Ο μὴ μεταβληθεὶς εἰς σταφίδα, ἐπὶ σταφιλῆς καὶ ἄλλων καρπῶν ἔνθ' ἀν.: *Τσαμπὶ ἀσταφίδιαστο. Ρῶγα ἀσταφίδιαστη.* Ἀσταφίδιαστα βύσσινα - δαμάσκηνα κττ. σύνηθ. Συνών. ἀσταφιδιαστος 1. 2) Μεταφ. οὐ μὴ φικνωθεὶς, ἀρυτίδωτος. ἐπὶ ἀνθρώπου ἔνθ' ἀν.

ἀσταφίδωτος ἐπίθ. σύνηθ. ἀσταφίδοντος βόρ. ίδιωμ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *σταφιδωτός <σταφιδώνω.

1) *Ἀσταφίδιαστος 1, διδ., σύνηθ. 2) Ο μὴ περιέχων σταφίδας Λεξ. Πρω.: Ποντίγγα ἀσταφίδωτη.*

ἀστάφνιστος ἐπίθ. πολλαχ. ἀστάφνιστος Μακεδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *σταφνιστός <σταφνίζω.

1) Ο μὴ ὑποβληθεὶς εἰς εὐθυγράμμισιν διὰ στάθμης πολλαχ.: *Ἀστάφνιστος τοῖχος. Ἀστάφνιστο πάτωμα. 2) Ο*

